

Midwest Inter. Library
5721 Cottage Grove Ave.
Chicago, Ill. 60637

SANDARA

LITHUANIAN

THE LEAGUE

NEWSPAPER

SEARCH LIBRARIAN

EVONA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES

840 West 33rd Street,
Chicago, Ill. 60608
Telephone: (312) 927-4789

PRICE 50 CENTS

RUGSĖJO 22 - SEPTEMBER 22, 1980

NR. 17

Atbėgo Lietuvos kovotojas VLADAS ŠAKALYS

Pasiekė Švediją iš Lietuvos lėpos 19 dieną, pėsčiomis ir slapstydamasis per 20 dienų nuėjęs apie 600 kilometrų kelią, per Kareliją ir Suomiją.

Vlado Šakalio giliu įsitikinimu visi, kurie gali, turi likti Lietuvoje ir savo gyvenimu ir darbais kovoti už lietuvių ir Lietuvos laisvę. Deja, šis nusistatymas jam nebebuvo įmanomas. Būdamas vienas iš 45 Maskvos memorandumą pasirašiusių asmenų, jis buvo Sovietų saugumo tardytas ir birželio 1 dieną turėjo būti suimtas, ir jam grėsė 10-15 metų bausmė. Tai būtų buvęs ketvirtas jo nuteisimas. Nuo trylikos metų amžiaus jo susidūrimai su saugumo organais buvo dažni. Pagrindiniai kaltinimai: antisovietinė propaganda ir priklausymas antisovietinėms organizacijoms. Šakalys kalintas pirmą kartą nuo 1961 m. kovo 4 d. iki 1967 metų kovo 4 d.; antrą kartą - nuo 1969 metų sausio 4 d. iki 1973 metų sausio 4 d.; ir trečią kartą kalintas nuo tų pačių metų, 1973 m. birželio 1 d. iki 1978 m. birželio 1 d. Reiškia, jis praleido 16 savo gyvenimo metų Mordavijos, Archangelsko priverčiamose darbo stovyklose ir Vladimiro kalėjime.

Vladas Šakalys asmeniškai kalėjimuose susitikęs kitus patriotas lietuvius politškai subrendo, papildydamas motinos ir kitų lietuvių įdiegtą jausmą ir brendimą, gavo žinių apie Lietuvos praeities kovas už laisvę, Rusijos carų, lenkų ir vokiečių kryžiuočių pastangas Lietuvą nutautinti. Vladas Šakalys yra gerai susipažinęs su užsienio lietuvių pastangomis padėti pavergtai tautai ir Lietuvai

Vladas Šakalys, vienas iš 45 Maskvoje memorandumą pasirašiusių asmenų prieš Sovietų Lietuvos okupaciją, - dalyvavo ALTO suvažiavime, spalio 18 d.; Chicago Lietuvos Taryba ruošia viešą jo pranešimą Chicago visuomenės ir BAFAS numato spaudos konferenciją. Apie tai bus pranešta vėliau per spaudą ir radiją.

laisvės kovotojams, išblaškytiems po Rusijos kalėjimus, priverčiamojai darbo stovyklas ir ištrėmimų vietas. Jis pabrėžia padėką lietuviams laisvuose vakaruose už moralinę ir medžiaginę paramą kaliniams ir jų šeimoms. Lietuvos politinės bylos reikalu Vladas Šakalys yra nuomonės, kad nuo 1945 metų į užsienį išsikėlęs VLIKas nuolat atstovavo Lietuvos pagrindį ir kovą už valstybingumą, ir šito kelio turi laikytis. Yra labai svarbu, kad Lietuvos laisvinimo kova užsienyje būtų vedama vieningai, sujungtomis jėgomis.

Vladas Šakalys Lietuvoje paliko žmoną Genovaitę (Laurinskaitę), penkių metų dukrą Indrą ir 9 mėnesių sūnelį Narimantą Vyty, ir motiną Oną Šakalienę. Jis tikisi, kad žinia apie jo laimingą pabėgimą yra pasiekusi jo artimuosius, bet yra ir giliai susirūpinęs savo artimųjų ateitimi ir saugumu, kurie niekuo nėra nusikaltę sovietiniam režimui.

Sustiprėjus lietuvių pasipriešinimo okupaciniam režimui, sovietai sustiprino represijas. Areštų banga pasukiniuoju metu ypatingai sustiprėjo ir, galima laukti, stiprės ateityje. Okupanto represijos nukreiptos į įvairių įsitikinimų grupes ir pavienius asmenis, tad prieš visą lietuvių tautą. Į šį spaudimą Lietuva atsako susitelkimu. Pasipriešinimas tampa svarbesniu už bet kokius įsitikinimus, religinius ar intelektualinio lygio skirtumus. Lietuvių tautos istorijoje svarbiausiu reikalavimu tebeliko ne kaip gyventi, bet gyventi, ar išnykti.

Pirmas Vlado Šakalio susipažinimas su lietuvių išėvija įvyko spaudos atstovams sušaukta susitikime, š. m. rugsėjo 2 dieną Washingtone, VLIKo patalpose.

V. Šakalys gimė Vilniuje, 1942 m. vasario 9 d. Iš profesijos jis yra optikas.

ELTA

TRUMPAI IŠ VISUR

Atlante, prie Kanados krantų, rasti nauji naftos ir dujų šaltiniai. Naftos mažiau 10 bilijonų statinių ir dujų 15 trilijonų kubinių pėdų.

50 JAV atsargos generolų ir admiralų laišku viešai paskelbė, kad sovie-

LIETUVOS POLITINIAI KALINIAI SOV. SĄJUNGOS LAGERIUOSE

(Tęsinys)

Sasnauskas Julius, 20 m. Vilnius, nuo gimn. laikų milicijos persekiojamas už savo religines ir tautines pažiūras, KGB tardomas bei kratomas. 1979. VIII.23 Maskvoj dalyvavo demonstracijoj ir pasirašė 45 paltiečių atsiskaukimą.

Seliokas Vincas, kalintas konc. stov. Rusijoje.

Sidaras (Sidoris?) Vytautas, g. 1928, nut. 1957, bausmė 25 m., kalinamas konc. stov. 35.

Simokaitis Vytautas Jonas, g. 1936, 1970.II.17 suimtas, nut. 15 m., kalinamas Permės konc. stov. 10.

Skiautis Liudvikas, g. 1935, nut. 1955, bausmė 25 m., kalinamas Mordovijos konc. stov. 19.

Skuodis Vytautas, s. Petro, g. 1929.II.21 Chicago, geologas, nuo 1969 Vilniaus univ. dėstytojas, docentas. 1979.XI.25 pasirašė savo kreipimąsi į visus pasaulio tikinčiuosius, pasisakė, jog įstojęs į tikinčiųjų teisėm ginti kat. komitetą, iškėlė tikinčiųjų teisių varžymus Lietuvoje.

Šarnas Jonas, kalintas konc. stov. Rusijoje. Šušnevičius J. "ypatingo režimo politinis kalinys", kalintas Vladimiro kal. Trakimas Bronius, kalintas konc. stov. Rusijoje. Trušauskas Ričardas, 1972 nut. 10 m. Urmiežius Zigmas, 1967 nut. 15 m., kalinamas konc. stov. 35. Vaitiekūnas Vladas, g. 1906.X.17 Vainolių k., Vaskų vls., Biržų aps., buv. valst. saug. tarnaut., I rusų ok.metu kalintas

išleistą ateistinę literatūrą. Viešajame laiške JAV prez. Carteriui iš 1979.XI.28 pranešė, kad jo bute 1979.XI.24 padaryta krata, jo veikalo rankraštis konfiskuotas ir kad jis save laiko JAV piliečiu. 1980.I suimtas.

Stašaitis Česlovas, po karo buvęs partizanas Čekiškės apyl., Kauno aps., 1965 nut. 15 m.

Stašaitis Vitas, po karo buv. part., nut. 1965, bausmė 15 m., kalinamas Mordovijos konc. stov. 19. Išleistas 1980.I.27.

Šarkanas Jonas, kalintas konc. stov. Rusijoje.

Šušnevičius J. "ypatingo režimo politinis kalinys", kalintas Vladimiro kal.

Trakimas Bronius, kalintas konc. stov. Rusijoje. Trušauskas Ričardas, 1972 nut. 10 m.

Urmiežius Zigmas, 1967 nut. 15 m., kalinamas konc. stov. 35.

Vaitiekūnas Vladas, g. 1906.X.17 Vainolių k., Vaskų vls., Biržų aps., buv. valst. saug. tarnaut., I rusų ok.metu kalintas

1945.IV suimtas ir kalintas Sibire konc. stov.

Vaivada Antanas, g. 1900, nut. 1968, bausmė 15 m., kalinamas Mordovijos konc. stov. 19.

Vilutis Jonas, g. 1914, nut. 1970, bausmė 15 m., kalinamas Mordovijos konc. stov. 19.

Vyšniauskas Vytautas, 1977 nut. 25 m. ir išv. Rusijon į konc. stov.

Zabrauskas Albertas, g. 1960, už prasitarimą prieš sovietų vėliavą suimtas 1977.XI.8.

Zakšauskas Pranas, nut. 15 m., kalintas konc. stov. 35.

Zakševiskis Konstantinas, g. 1960 m., už pasisakymus prieš sovietų vėliavą 1977.XI.8 suimtas.

Zelenkevičius Juozas, g. 1916, nut. 1968, bausmė 15 m., kalinamas konc. stov. 17 A.

Žvynis Bronius, g. 1915, nut. 1966, bausmė 15 m., kalinamas konc. stov. 36.

Cia tik dalis lietuvių politinių kalinių, Maskvos kankinamųjų kalėjimuose ir lageriuose. Apie daugelį žinių neturim.

ALT Informacija

tai kariniu pajėgumu viršija JAV ir tas santykis vis didėja JAV nenaudai.

Aukšti JAV kariškiai dvi savaites viešėjo komunistinėje Kinijoje ir nutarė palaikyti nuolatinį ryšį svarstant gyvenbos problemas.

Po septynerių metų sovietai vėl ėmė trukdyti vakarų radio pranešimus.

Komunistinės Kinijos liaudies kongrese buvo pareikšta, kad po Korėjos ir Vietnamo karų JAV karinės jėgos labai sumažėjo.

Afganistane atsirado išdavikų "striby", kurie bendradarbiauja su okupantais ir jie gauna iš sovietų po 162 dol. mėnesiui.

Du latviai menininkai pasiprašė Austrijoje politinio prieglobsčio.

Švedai surado pigesnę būdą gaminti geresnę sintetinį benzina.

Streiko metu Lenkijos kariai, kurie buvo pasiūsti prie Dancigo, pareiškė, kad jie prieš streikuojančius darbininkus nekovo.

Po Olimpiados Maskvoje padažnėjo disidentų teismai.

Malta ištrėmė 50 Libijos karinių patarėjų.

Pasibaigus Lenkijos darbininkų streikams Maskvos "Pravda" rašė, kad toli gražu lenkų krizė dar nėra baigta, nes reikia sunaikinti užsienio įtaką darbininkams.

Billy Carterio draugas, Libijos diktatorius pareiškė, kad jei reikės, jis stos į Palestinos teroristų eiles.

Du lietuviai kunigai, kurie buvo pasiūsti į Maskvos Olimpiadą, mišiose neminėjo vyskupo Steponavičiaus, bet vikaro Gutausko vardą. Jiedu visą laiką buvo užsidarę ir jokių pareiškimų korrespondentams nedavė.

Sovietai turėjo didelius karinius ma-

nevrus, "puclė" Daniją ir Norvegiją.

JAV per pirmą šių metų pusmetį užregistruota 566 maliarijos susirgimai.

PASKALBĖJIMAS SU GEN. LIETUVOS KONSULE J. DAUŽVARDIENE ĮRAŠYTAS Į KONGRESO REKORDUS

Kongresmanas Edward J. Derwinski rugpjūčio 22 d. Congressional Record įdėjo Howard A. Tyner su Lietuvos Generaline Konsule J. Daužvardiene pasikalbėjimą, kuris buvo atspausdintas Chicago Tribune rugp. 15 d. pirmame puslapyje antrašte "Lithuanians fight to keep their identity".

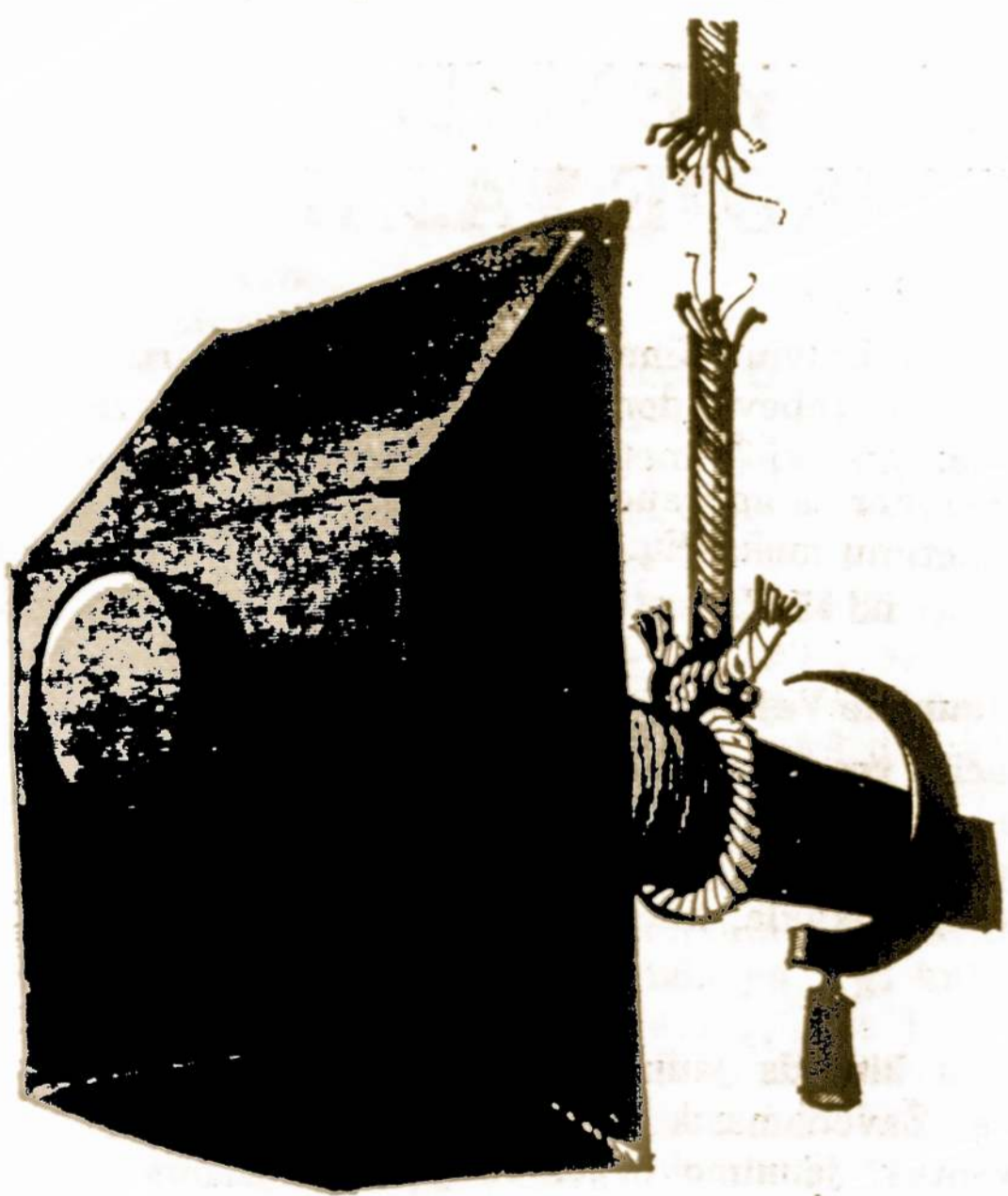
Kongr. Derwinski savo rašte gen. konsulei pažadėjo ir toliau, kartu su Pensylvanijos Kongresmanu Dougherty, remti Lietuvos Pasiuntinybės išlaikymo reikalus.

Tas pats straipsnis, gavus iš Chicago Tribune leidimą, buvo perspausdintas pereiname "Sandaros" numeryje "English Section" Skyriuje.

SEN. RICHARD M. DALEY (viduryje) kartu su Chicago Lietuvos Tarybos pirmininke E. MIKUŽIŪTE (kaireje) ir Prekybos Rūmų prezidente TEODORA KUZIENE (dešinėje).

Sen. Richard M. Daley spalio 5 d. atsilankys į Sandaros rudeningą gegužinę, kur jis bus atitinkamai pagerbtas.

Damokles-Hammer

Zeichnung: Haitzinger

"DAMOKLO KŪJIS" Lenkijoje

(Iš Vak. Vokietijos laikraščio "Luebeck-Nachrichten" rugp. 24 d., 1980, karikatūra, kurią atsiuntė mūsų korespondentas Jurgis Pyragas)

Toks Maskvos Damoklo kūjis Lenkijoje kabojo 1956, 1970, 1975 ir šiais metais - 1980, kai Lenkijos darbininkai streikavo dėl duonos kėsnio ir žmoniškės atlyginimo, kai protestavo prieš jiems primesto komunistinio režimo saivaliavimą, kai jie streikavo ir dar streikuos dėl laisvės!

SANDARA

LITHUANIAN NEWS PAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone YArds 7-4789

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$10.00 Suvienytose Valstybėse metams \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00 Užsienyje metams \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

"Naujieji Ambasadoriai"

Daugiau kaip prieš 30 metų, pradėjus iš Vokietijos ir Austrijos tremtinių stovyklų gyventojams gužėti į kitus kraštus, visi ryžosi būti ir pasilikti aktyviais Lietuvos laisvintojais. Ta proga Lietuvos nepaprastasiuntinys ir įgaliotas ministeris pirmininkas Bronius K. Baltutis iškeliautojams metė šūkį - BŪKITE LIETUVOS AMBASADORIAIS.

Tas šūkis visiems patiko, ir dažnas, norėdamas, atsidėkoti Lietuvai už joje gražiai praleistas dienas ir metus, svetimuose kraštuose begyvendamas, savo darbais ir aukomis atsilyginti. Sovietams šiek tiek pakėlus "geležinę uždangą", nostalgijai apraminti, prasidėjo TĖVYNĖS lankymas. Iš pradžios labai atsargiai, o juo tolyn, juo labyn, kai lankytojai pradėjo iš ten sveiki sugrįžti.

Labai gerai elgiasi tie lankytojai, kurie nuvažiuavę dieną kitą pasidžiaugia su savo giminėmis bei pažįstamais. Jiems nuveža šiek tiek pasaulinės laisvės ir

mums atveža, kartais ir apšiai, gyvenamosios tikrovės okupanto priespaudoje.

Laiko eigoje, keičiasi kartos, keičiasi pažiūros, išsivysto materialinė ir sąžini- nė spekuliacija. Sąžinės spekuliantai, nuykę į okupuotą Lietuvą, pradėjo bičiuliuotis su visokiais "naujosios klasės" aukštesniais bei žemesniais komunizme užsigrūdinusiais pareigūnais. Per savo "ružavus" akinius pradėjo matyti ir džiaugtis jiems parodomais gyvenimo fasadais. Grįžę atgal, jie pasišauna būti "naujais ambasadoriais" ir tarp lietuvių varyti proso- viefinę propagandą. Jie dėsto mums, kad tauta gyvena gerai, sočiai, linksminasi, mokosi ir t. t. Mums aiškina paprasčiausiai matomą kasdienybę. Jie net neužsi- mena tai, kokį moralinį terora- rą išgyvena mokyklų vai- kai, kai jie nesijungia į kom- jaunuolius, ateistus, kai klauso tėvų, ar kad lankosi bažnyčiose ir pan. "Naujieji

ambasadoriai" neparveža jokiu žinių apie psichiatrinė- se ligoninėse kankinamus sąžinės kalinius, jie nieko nežino apie Kremliaus pri- metamus ir per jėgą spauste spaudžiamus savo rusifika- cijos ir žmogaus sovietiza- cijos "vertybes", bažnyčių už- darinėjimą, tikinčiųjų per- sekiojimą ir kt. Tie "naujieji ambasadoriai" braunasi į kultūrinio, visuomeninio ir kt. pobūdžio organizacijas, kad tik plačiau savo propa- gandą paskleidus ir vienus su kitais sukūršinus. Jie tik džiaugiasi galėję laisvai po Lietuvą važinėti, daug ką sutikti ir už "visa gera" net komunistų partijai padėkoti. (Dail. V. K. Jonynas). Šių "ambasadorių" parvežtosios plktzolės ir bolševikiški nuodai pradeda ir laisvu- sius apraminti, jog jau nebe vienas visai atleido savo kritikos varžtus okupanto atžvilgiu. Didžiojo New Yor- ko padangėje tokių "ambasa- dorių" atsirado jau apšiai.

Rašytojas Stasys Santva- ras, kalbėdamas New Yorke apie 75 m. spaudos laisvės

atgavimą, paminėjo, kad Vilniaus Universiteto kori- dorių sienos aprašinėtos ru- sų raidėmis. Jau gauta iš Lietuvos Naujųjų Metų svei- kinimų ir siuntėjų adresas rašomas rusų raidėmis. Tai rodo, kad grįžta prieš 90 metų caro pataikūnų įvesta- sis lietuviškųjų rašmenų už- draudimas. Tada Lietuva buvo vadinama Šiaurės va- karų kraštu, o dabar sovie- tinė Lietuva, tai dar didesnis Maskvos pasityčiojimas.

Dėkime visas savo pas- tangas, kad pas mus neiši- galėtų "naujųjų ambasado- rių" - sovietus proteguojan- ti veikla. Rusija savo idėjas ugnimi skleidžia jau Afga- nistane, kaip ji prieš 40 metų įvykdė ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Ryčių Europoje. Šiuo naujo karo sukretimo metu lietuvių tauta lauks iš mūsų daug didesnių ir kie- tesnių pastangų kovoje prieš Lietuvos okupantą - vykime iš savo tarpo bent neprašy- tuosius "ambasadorius".

Juozas Audėnas
(N.L.)

10 val. - 12 val. ir 1 val. pp - 6 val. vakare. (kitu laiku, esant svarbiam red. ir adm. reikalui, galima skam- binti 312 - 543 - 8198.).

SANDAROS ATSTOVAI

So. Bostone: Inž. Aleksandras J. Chap- likas; Los Angeles - inž. Juozas Ruokis; Detroite - Antanas Noruš.

TALKININKAI, kurie norėtų bet kuo prisidėti prie Sandaros darbų, pra- šomi pranešti red. ir adm. telefonais.

BOSTONO Padangėje

BOSTON, Mass. Sandaros 7-tos kuopos sekr. Vladas Bajerčius jau trys mėnesiai kai guli ligoninėje, tikimasi, kad spalio 12 d. jis sugrįš į namus ir galės dalyvauti Sandaros susirinkime.

Linkime jam greitai pasveikti ir grįžti vėl į darbą.

* * *

SOUTH BOSTONO LIETUVIŲ PILIEČIŲ DRAUGIOS NARIŲ METINIS ŠURUM - BURUM įvyks spalio 19 d., trečiojo aukšto salėje 2 val. pp.

Visi nariai kviečiami atsilankyti į ŠURUM - BURUM parengimą. Tai metinė narių šventė. Kartu bus pagerbimas narių veteranų, išbuvusių draugijoje ge- rame stovyje 25 metus. Jie bus apdo- vanoti garbės ženklukais.

A. Andriulionis.

MIRĖ KAZYS MERKIS

Rugpiūčio 21 d. staiga mi- rė Lietuvos kariuomenės savanoris - kūrėjas Kazys Merkis. Jis buvo pasi- žymėjęs šachmatininkas ir tuo jis gar- sino Lietuvos vardą svetimtaučių tarpe. Palaidotas Forest Hills kapinėse. Išsėkis ramybėje!

ir JAV LB Krašto Valdybos būtų ski- riamą į Jungtinį Baltų komitetą. Ši nu- tarimą išsiaiškina ir vykdo ALTO ir JAV LB Krašto Valdybų pirmininkai."

JAV LB Krašto Valdybos atstovai,
(parašai)

ALTO Valdybos atstovai,
(parašai)

Pažymėtina, kad pagal priimtą pa- sitarimo darbotvarkę, kuriai nors ša- liai šio susitarimo pilnai nepatvirtinus, ne vėliau kaip už pusės metų ALTO Val- dyba, susitarus su JAV LB Krašto Val- dyba, šaukia naują atstovų pasitarimą.

Amerikos Lietuvių Taryba šį projektą svarstys savo 1980 m. spalio 10 d. posėdyje. Priėmimui reikia dviejų trečdalių balsų.

ALTO IR JAV LB SANTYKIŲ SUDERINIMO PROJEKTAS

"1980 m. rugsėjo 13 d.

Amerikos Lietuvių Tarybos ir JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybų atstovų pasitarime, kuris įvyko 1980 m. rugsėjo 13 d., Detroite, dalyvaujant AL- TO atstovams dr. Kaziu Šidlauskui, dr. Vladiui Šimaičiui ir Grožvydui Lazaus- kui ir JAV LB Krašto Valdybos atsto- vams pirm. Vytautui Kutkui, Algiman- tui Gečiui ir Aušrai Zerr, priėmė se- kančius nutarimo projektus, kurie ga- lios pilnai abiem valdybom patvirtinus.

1. Tarp Amerikos Lietuvių Tary- bos ir JAV LB Krašto Valdybų ryšius

palaiko jų pirmininkai, kurie sutaria bent kartą metuose susaukti tų instituci- jų atstovų pasitarimą darbų suderini- mui.

2. Pasitarime buvo svarstytas au- kų rinkimo klausimas Vasario 16 minėji- muose. Susitarimo neprieita, tačiau ateityje bus ieškoma būdų šiam reikalui patobulinti.

3. Mūsų visuomenės diferenciacija ir nusistatymų įvairumas yra natura- lus ir teigiamas reiškinys. Dėl to to- lerancijos puoselėjimas mūsų organiza- cijų, spaudos ir pavienių asmenų tar- pe yra būtinas. ALTAS ir JAV LB-nė savo santykius grįs abipusiu respektu ir tolerantišku vienas kito darbų įver- tinimu.

4. Pasitarimo dalyviai principė sutinka, kad po vieną atstovą iš ALTO

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašo- me surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepimą ir SANDAROS parėmimą būsime labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje.

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUL..... dol.
Iš viso..... dol.

(Nuo 1980 m. sausio 1 d. Sandaros prenumerata metams \$ 10.)

MANO PAVARDE.....

ADRESAS:.....

DU YPATINGI SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE VAJAI

Specialus Vajus

SLA narių pageidavimu, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje pratęsia dabartinį Specialų vajų naujiems nariams išrašyti. Vajus tebevykdomas ne tik naujų narių verbuoti, bet ir sudaryti progą esamiems nariams iki 70 metų amžiaus savo andraudas padidinti. Šio vajuas metu išrašantieji į reguliarias apdraudas (V-1, V-2, V-3 ir V-X) gauna net 50% nuolaidą nuo pirmų metų metinių mokesčių. Šio vajuas metu nariai ir nauji aplikantai gali Susivienijime apsidrausti iki \$5,000 netikrinę sveikatos.

Ypatingas Jaunimo Vajus

Didžiausia ir seniausia jaunimo organizacija yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Juk ketvirtadalis narių yra jaunosios kartos! Taip pat reikia atsiminti, kad Susivienijimą sukūrė jauni aušrininkai. Per savo ilgą ir garbingą istoriją Susivienijimas buvo toji visuomeninių ir kultūrinių reikalų mokykla, kuri iš jaunų veikėjų paruošė patyrusius visuomeninkus.

Susivienijimas visuomet ėjo iš vieno su kitomis jaunimo organizacijomis, joms suteikdamas finansinę bei kitokią paramą. Zavedamasis jaunų lietuvių veikla, kuri reiškiasi per tautinius šokus, dainų šventes, jaunimo organizacijų sąskrydžius ir stovyklas, Susivienijimas rimtai susirūpino lietuviškam jaunimui sukurti tvirtą finansinį pagrindą, be kurio joks ateities veikimas nebus įmanomas.

Vykdamt SLA seimo nutarimus, ir pasiteiravus pas aktuarus, Susivienijimas skelbia ypatingą JAUNIMO VAJŲ.

Jaunimo Vajuas šūkis yra: "Investuokime penkioliką dolerių ateičiai, apdrauskime jaunuolį už \$5,000! Taip, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra pajėgus pasiūlyti lietuviškam jaunimui nuo gimimo dienos iki 25 metų amžiaus \$5,000 terminuotos apdraudos polisą už tik \$15 į metus. Be didelių formalmų Susivienijimas savo narių vaikus, vaikaičius bei kitus lietuvių kilmės jaunuolius priims į narius su \$5,000 apdrauda.

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis pas kuopų finansų sekretorius arba į SLA Centrą šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street
New York, N. Y. 10001
Telefonas [212] 563-2210

Sen. RICHARD M. DALEY, Chicagos demokratų kandidatui ir valstijos prokuroras, surengtuose pietuose dalyvavo ir lietuvių grupė. Nuotraukoje matome dalį svečių: iš kairės - H. Petraitis, sol. Algirdas Brazis, H. Krueger, Al. Kumskis, Julius R. Kuzas, Jr.; antroje eilėje - M. Kiela, P. Vilkelis, A. Preibis, Frank Zogas, J. Butkus ir J. Galminas. Pažymėtina, kad Julius Kuzas ir Jonas Galminas yra Sandaros gegužinės rengimo komiteto pirmininkai. Jie pakvietė sen. Richard M. Daley atsilankyti Sandaros gegužinėje, Sandaros 66 metų veiklos sukakties proga.

"SANDAROS" rudeninė gegužinė Vyčių salėje jau čia pat - SPALIŲ 5 d.

Rengimo Komiteto pirmininkai JULIUS KUZAS Jr. ir JONAS GALMINAS kviečia visus!

Visados ir dar kartą "SANDARA" dėkoja nuolatiniais rėmėjams, kurie savo aukomis, dovanomis, darbu ir atsilankymu nuoširdžiai paremia "SANDARA".

INŽ. KAZYS KARAZIJA, nuolatinis "Sandaros" talkininkas, susirgo ir dabar po operacijos sveiksta Community Hospital dr. Vileišio priežiūroje.

"Sandaros" red. ir adm. bei visi talkininkai linkime mielam Kazimierui greitai sustiprėti ir sveikam grįžti į savųjų tarpą.

ANNA KASMAN - ilgametė "Sandaros" skaitytoja ilgai gyvenusi ir dirbusi Oak Parke, Ill. persikėlė į lietuviškąją Marquette Parką. Besikraustydama buvo susižėidusi koją, bet dabar jau sveiksta. Jai persikeliant daug padėjo Annos dvi seserys ir duklė su šeima, kuriems ji labai dėkinga.

Daug sėkmės ir laimės linkime Annai Kasman lietuviškame Marquette Parke.

GUBERNATORIUS RONALD REAGAN - Respublikonų kandidatas į Amerikos prezidentus, sutinkamas su entuziazmu Chicagoje, Marquette Parko rajone - Lithuanian Plaza Court. Dalyvavo tūkstančiai lietuvių ir šiaip apylinkės gyventojų. (Nuotr. - V. Jasinevičiaus)

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius

VALANDOS

Kasdien 9 - 8 val. vakaro
Šeštadieniais ir sekmadieniais
9 - 4 val. po pietų

6529 So. Kedzie Ave.

- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARGUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI

IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00 - 4:30 val. po piet
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

Tel.: HEmlock 4-2413

CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

CHICAGO, Illinois 60629

Office - 436-7878

VLADAS SIMAITIS, J. D.

Res. 839 - 5568

Registered Broker

KVIEČIAME VISUS TAUTIEČIUS DALYVAUTI
66 metų sukakties

PAMINĖJIME IR PIKNIKE

**SANDAROS
GEGUŽINĖ**

Sekmadienį

Sunday

October

spalio

5

1980

Lietuvos Vyčių salėje ir darže,
2455 West 47th Street, Chicagoje

Kviečiame visus su savo artimaisiais ir draugais atvykti į Sandaros gegužinę. Savo atsilankymu paremsite ne tik Sandaros laikraštį, bet ir lietuviybės reikalus.

Pradžia 12 val.

RENGIMO KOMITETO pirmininkai yra JOHN J. GALMINAS ir JULIUS R. KUZAS, JR, Gros Kosto Venckaus orkestras. Dalyvaus ir bus pagerbtas sen. RICHARD M. DALEY ir kiti.

PARENGIMAI

• **NAUJIENŲ BANKETAS**, 66 metų sukakčiai paminėti, įvyks spalio 26 d. Beverly Country Club, 87th ir S. Western Ave. Įėjimas \$ 20.

• (R) **LB BRIGHTON Pk.**, apyl. rudeninė gegužinė įvyks rugsėjo 28 d. Vyčių salėje ir sodelyje, 2455 W. 47th Str. Šokiams gros Kosto Venckaus orkestras.

• **MARGUČIO** rengiamame koncerte rugsėjo 28 d. 4 val. dainuos operos sol. Vyt. Paulionis. Bilietai gaunami Margutyje ir Vaznelių prekyboje. (pr)

GUBERNATORIUS RONALD REAGAN PRIIMTAS SU ENTUZIAZMU

Rugsėjo 8 d. Marquette parko 69-toje gatvėje - Lithuanian Plaza Court, jautėsi neįprastas judėjimas. Washenaw gatvės kampe grojo lietuvių jaunimo orkestras, kuris nuotaikingai linkmino besirenkančius. Apie trečią val. gatvė prisipildė tūkstančiais lietuvių. Pasipylė šimtai įvairių televizijos ir spaudos atstovų.

Gub. J. Thompsoną ir gub. R. Reaganą pasitiko Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirm. Anatolijus Milunas, Illinois lietuvių respublikonų lygos pirmininkas Algis Regis ir Illinois tautinių grupių respublikonų rinkiminės akcijos Reagan išrinkti koordinatorių Kazimieras Oksas. Al. Regis trumpu žodžiu pasveikino gubernatorių Reagan, prašydamas atstatyti stiprią Ameriką ir uždaryti kelią tolimesnėm Sovietų Sąjungos avantiūrom ir agresijai pasaulyje.

Svečiai sustojo lietuviškam restorane "Ramunė" išgerti kavos ir pasma-guriauti lietuviškais tortais ir žagarėliais. Šeiminkė Ona Konkulevičienė ir duklė Jaunė jau laukė svečių, pasipuošusios tautiniais drabužiais, Bronius Zabukas darbavosi prie tortų. Restorane svečių sutiko eilė lietuvių, visuomenės atstovų, kaip Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirm. Vytautas Ka-

mantas, Alto vicepirm. dr. Jonas Valaitis, ir L.B. Vidurio Vakarų Apygardos pirm. Kazys Laukaitis, Ill. Lygos sekretorė Regina Andijauskienė, Marquette parko Namų Savininkų draugijos pirm. Juozas Bacevičius ir kiti.

Gubernatorius Reagan buvo nusterbintas lietuvišku nuoširdumu ir reiške savo ir žmonos vardu padėką lietuviams.

Cicero, Ill.

Rugėjo 17 d. Ciceroje, parapijos salėje, buvo pagerbtas ALTO Cicero skyriaus pirm. DR. PETRAS ATKOČIŲ - NAS, jo veiklos ir 85 metų amžiaus sukakties proga. Pravedė PLB atstovė ir valdybos vicepirm. dr. Bronė Motušienė. Sveikino klebonas kun. Jonas Stankevičius, vietinio Amerikos karo veteranų 9115 posto komandierius Antanas Jankauskas, ALTO Centro valdybos var-du Juozas Skorupskas, vienas iš Cicero ALTO skyriaus atkūrėjų Pr. Kašiuba ir raštu šaukli pirm. Karolis Milkovaitis.

Dr. Bronė Motušienė apibūdino vargingą dr. P. Atkočiūno kelią Lietuvoje, o atvykus į JAV, anglų kasyklose, siu-vykloje ir kitur, kol jis pasiekė, visą laiką dirbdamas fiziniai, universitete baigimo diplomą iš chemijos, o paskui ir iš medicinos - dantų gydytojo.

Prie kavutės gražiai pabendrauta. Šeiminkavo Irena Pranckevičienė, Sofija Diržienė, Salomėja Butkienė, Onutė Vyšniauskienė ir Liudvika Dubauskienė.

Prisimintas ir kitas garbingas sukaktvininkas, ALTO Cicero skyriaus tarybos narys ir kitų patriotinių organizacijų veikėjas, Lietuvos kariuomenės pulk. JONAS ŠVEDAS, kuriam jau suėjo 86 metai amžiaus.

Ilgiausių metų!

Spalio mėn 12 d. 11 val. 30 min. parapijos salėje įvyks ALTO pirmininko DR. KAZIO ŠIDLAUSKO viešas pranešimas apie Madrido konferenciją ir mūsų organizacijų santykius. Visi Cicero ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti.

1981 m. Vasario 16 minėjimas Cicero įvyks vasario 8 d., o tragiškojo birželio minėjimas - birželio 14 d.

Abu minėjimai bus parapijos salėje, 1500 So. 49 Court.

S. Paulauskas

CICERO BALFO 14-tojo sk. metinis susirinkimas ir rudeninio vajaus atidarymas įvyks spalio 5 d., sek., tuojau po sumos, šv. Antano parapijos salėje. Sumos metu, skyriaus mirusiųjų narių ir aukotojų prisiminimui, giedos operos solistė Margarita Momkienė, vargonais pritaras muz. Antanas Skridulis. Kviečiami skyriaus nariai ir aukotojai gausiai dalyvauti pamaldose ir susirinkime.

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ LIETUVI KAILININKA, CHICAGO'JE

Ištaigos: 263-5826
Namų: 677-8489

NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakare

Visos laidos iš WOPA 1490 AM BANGA.

ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.

WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH section

LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL

ANTANAS J. VAN REENAN UNIVERSITY OF CHICAGO

GEO-POLITICAL FOCUS

On June 15, 1940 the U.S.S.R. invaded the Republic of Lithuania with 300,000 soldiers...

The Soviet colonial occupation of Lithuania is also in violation of International Law and the Universal Declaration of Human Rights...

The United States does not recognize the illegal military occupation of the Baltic States by the U.S.S.R.

HISTORY AND PURPOSE

A delegation of Lithuanian-American citizens visited President Franklin D. Roosevelt shortly after the Soviet Union violated the sovereignty of the Republic of Lithuania...

Lithuania did not lose her independence - Lithuanian independence was only temporarily put aside. Time will come and Lithuania will be free again...

Inspired by President Roosevelt, a convention of Lithuanian-Americans met in Chicago in 1941 where they organized themselves into the Lithuanian American Council...

The original executive committee of LAC (Lithuanian American Council) was comprised of three members who were editors of different ideological Lithuanian language newspapers...

Although the group was comprised of divergent ideologies, the agreed purpose for the formation of the Lithuanian American Council was to unite all Lithuanian-Americans...

As its activities increased, the structure of the LAC expanded. Two huge fraternal alliances - The Lithuanian Alliance of America and the Lithuanian Roman Catholic Alliance of America...

LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC FEDERATION OF AMERICA uniting Catholic organizations and maintaining relations with Lithuanian parishes in the United States...

LITHUANIAN SOCIAL-DEMOCRATIC FEDERATION OF AMERICA

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA publishing the newspaper "Sandara"

NATIONAL LITHUANIAN SOCIETY OF AMERICA publishing the newspaper "Dirva"

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA publishing the newspaper "Tevyne"

LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA publishing the newspaper "Garsas"

AMERICAN LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC WOMEN'S ALLIANCE publishing the newspaper "Moterų Dirva"

KNIGHTS OF LITHUANIA publishing the magazine "Vytis"

NORTH AMERICAN LITHUANIAN STUDENTS ASSOCIATION

LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION publishing the newspaper "Laisvoji Lietuva"

LITHUANIAN SOCIETY OF VILNIUS REGION

NATIONAL LITHUANIAN AMERICAN REPUBLICAN FEDERATION

LITHUANIAN AMERICAN DEMOCRATIC LEAGUE

GOALS

Since 1941, the goals of the Lithuanian American Council have expanded to include the following:

- To uphold the principles of the United Nations charter as Lithuania strives to regain de facto control of its national territory... To encourage Lithuanian-Americans to support the United States of America in its quest for a stable peace based on justice, representative democracy and freedom.

prison camps, jails and psychiatric wards for political and religious beliefs and to rid the country of foreign colonialists presently in Lithuania.

- To provide aid to the Lithuanian people illegally persecuted for practicing their civil and national rights and to protect those who have escaped from oppression or who have been exiled. To provide the public with correct information about Lithuania and to protect it from the denigration and slander propagated by her illegal occupier.

ACCOMPLISHMENTS

- LAC combined the various Lithuanian-American cultural, fraternal and political organizations for the common goal of striving to re-establish the de facto independence of Lithuania. LAC effectively added its voice to prevent the forcible repatriation of Baltic nationals from the DP camps in Europe to Russian occupied Lithuania after World War II.

parties on issues affecting the interests of Lithuania and Lithuanian people as well as the interests of the other subjugated Baltic nations.

- On a broader scale, the Lithuanian American Council helped to form The Conference of Americans of Central and Eastern European Descent - The CACEED. The purpose of this nationwide organization is to implement the growing interest in ethnicity among the 15,000,000 American citizens of Central and East European background.

LAC will continue its indefatigable work until the victims of the Soviet colonial empire will regain their independence and Lithuania will again take its rightful place among the free and sovereign nations of the world.

DIPLOMATIC REPRESENTATIVES AND INSTITUTIONS FOR FREE LITHUANIA

MINISTER STASYS LOZORAITIS CHIEF OF LITHUANIAN DIPLOMATIC SERVICE VIA PO 40 00198 ROME, ITALY

HON. STASYS LOZORAITIS JR. CHARGE D'AFFAIRES TO THE HOLY SEE VIA PO 40 00198 ROME, ITALY

LITHUANIAN LEGATION HON. DR. S. A. BACKIS, CHARGE D'AFFAIRES 2622 - 16th STREET N.W. WASHINGTON, D.C. 20009

HON. VINCAS BALICKAS CHARGE D'AFFAIRES OF LITHUANIA 17, ESSEX VILLAS LONDON W 8 ENGLAND

HON. DR. ALBERTAS GERUTIS COUNSELLOR TO THE LEGATION KARL SPITTELER STR. 22 BERNE, SWITZERLAND

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA HON. ANICETAS SIMUTIS 41 WEST 82nd STREET NEW YORK, NEW YORK 10024

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA HON. JOSEPHINE DAUZVARDIS 6147 SOUTH ARTESIAN AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60629

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA HON. VYTAUTAS CEKANAUSKAS 3959 FRANKLIN AVENUE LOS ANGELES, CALIFORNIA 90027

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA HON. DR. J. ZMUIDZINAS 1 TRILLIUM TERRACE TORONTO, ONTARIO CANADA M8Y 1V9

SUPREME COMMITTEE FOR LIBERATION OF LITHUANIA 1161 CONNECTICUT AVENUE N.W. SUITE 2 WASHINGTON, D.C. 20009

Published by Lithuanian American Council, Inc. Chicago, IL 1980

MAZEIKA & EVANS Laidotuvių Direktorai 6845 SO. WESTERN AVENUE TRYŠ MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MASINOMS VIETA RRepublic 7-8600 RRepublic 7-8601

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS Laidotuvių Direktorai MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 West 71st Street Telef.: GROvehill 6-2345-6 1410 South 50th Avenue, Cicero Telef.: TOWNhall 3-2108-9 TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS Aikštė Automobiliams Statyti

BALTIC BAKERY Chicago, Illinois 4627 SOUTH HERMITAGE AVE Tel. LA 3-1510 2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois Savininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784 EUDEIKIS DOVYDAS P. GAIDAS - GERALDAS F. DAIMID Laidotuvių Direktorai TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS 4330 South California Avenue Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852 4605-07 South Hermitage Avenue Telefonas - YArds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI Lietuvių Laidotuvių Direktorų Asociacijos Nariai PETRAS BIELIŪNAS 4343 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572 POVILAS J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911 STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS (LACKAWICZ) 2424 W. 69th STREET Tel. RRepublic 7-1213 2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672 11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4110 PHILLIPS - LABANAUSKAS 3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401 JURGIS F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138, 1139 VASAITIS - BUTKUS 1448 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003 TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

SOL. BIRUTĖS KEMEŽAITĖS PLOKŠTELĖS YRA GERIAUSIA DOVANA SAVO ARTIMIESIEMS. Plokštelė "Operų Arijų Rečitalis" (su Romos Operos Simfoninio Orkestro palyda) kainuoja 7,00 doleriai. "Lietuvių Kompozitorių Solo Dainos" plokštelės kaina yra 6,00 doleriai. Šias plokšteles galima gauti Chicagoje - MARGINIUOSE, 2511 West 69th St., - pas JONĄ KAVALIUSKĄ, 6437 So. Wash-tenaw Ave, telefonas - 778 - 5091. Taip pat SANDARoje, 840 West 33rd St., Chicago, Ill. 60608, darbo valandomis (pirm., antr. ir trečiadieniais). UŽSAKANT PAŠTU iki 4 plokštelių, pašto išlaidoms reikia pridėti po \$1.00 už kiekvieną plokštelę, o užsakant 5 ar daugiau plokštelių, tai pašto išlaidoms nieko nereikia pridėti.

Nuo 1914 Metų Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalais visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir teityje. Saskaitys apdraustas iki \$40,000.00 FRANK ZOGAS President 2657 W. 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400 5 1/2% paid quarterly 4 Year Savings Certificates Minimum \$5,000 7 1/2% All accounts compounded daily - Passbook Savings

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly! 5 1/2% Paid and Compounded Quarterly OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8% see us for HOME financing. AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME Mutual Federal Savings and Loan 2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608 PETER KARANAUSKAS, President Phone: VIrginia 7-7747 HOURS: Mon. - Tue. - Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1 SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905